

แนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา (กยศ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Development Guidelines for Building Public Mind of Study Loan Students at Loei Rajabhat University

เพ็ญศรี บรรเทา^{1*} เสาวภา สุขประเสริฐ² ชมภูณัฐ ชมพูพันธ์³

Pensri Banthao^{1*}, Saowapa sukprasert², Chomphunat Chomphuphan³

Corresponding author E-mail: persi_46@hotmail.com^{1*}

(Received: June 12, 2018; Revised: January 18, 2019; Accepted: February 27, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา ผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และ 2) ค้นหาแนวทางการพัฒนา จิตสาธารณะของนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 360 คน เครื่องมือ คือ แบบสอบถามเก็บข้อมูลจำนวน 360 คน และประเด็นสนทนากลุ่มจำนวน 3 ครั้ง การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพทำการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า วิเคราะห์ข้อมูลทำการสรุปเป็นประเด็นสำคัญนำมาเปรียบเทียบแล้วเชื่อมโยง สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ด้านความรับผิดชอบ ต่อตนเอง พบว่า โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.33) นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตัวเองด้านการเรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= 0.41) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่นักศึกษามีการรับผิดชอบต่อตัวเองด้าน ทำคุณประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.45) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักศึกษามีการรับผิดชอบต่อตัวเองด้านการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ($\bar{X} = 3.65$, S.D.= 0.36)

2. แนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 1) ควรกำหนดให้มีระเบียบ ข้อบังคับแนวปฏิบัติในการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างชัดเจน 2) ควรมีระบบกลไกการตรวจสอบการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างชัดเจน 3) ควรมีการพัฒนาบัตริยกรรม เป็นบัตริเลกทรอนิกส์ โดยมีโปรแกรมกิจกรรมรองรับ และพัฒนาระบบสารสนเทศแบบ ครบวงจร 4) ควรมีกิจกรรมส่งเสริม การสร้างแรงจูงใจ สนับสนุนการทำดีมีจิตสาธารณะ 5) ควรมีทางการส่งเสริมและพัฒนาที่มีคุณค่าทางจิตใจ ตระหนักรู้จักการให้ 6) ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับการสนับสนุน ให้คำปรึกษา คำแนะนำในการดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ด้าน 7) ควรมีการสำรวจความคิดเห็นในเรื่องการจัดกิจกรรมการวางแผนการทำกิจกรรมหรือการเข้าร่วมกิจกรรม 8) ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมด้วยตนเอง 9) ควรมีกิจกรรมส่งเสริมจิตสาธารณะด้วยความอิสระ ลงมือปฏิบัติทำกันเอง และ 10) ควรมีกิจกรรมส่งเสริมกิจกรรมจิตสาธารณะให้ครอบคลุมครบในทุกๆ ด้านตามคุณสมบัติบัณฑิตที่พึงประสงค์

คำสำคัญ: จิตสาธารณะ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

¹ นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

^{2,3} อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

¹ M.A. candidate, Social Development Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Loei Rajabhat University

^{2,3} Lecturers, Social Development Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Loei Rajabhat University

Abstract

The objectives of the study were to: 1) study the conditions and problems of the public minds of the students who got the students loans of Loei Rajabhat University and 2) investigate the guidelines for improving the public minds of the students who got the student loans of Loei Rajabhat University. The samples were 360 students who got the students loans in the 1st semester of academic year 2016. The tool is a questionnaire to collect data of 360 people and 3 groups of discussion issues. Data analysis is quantitative data, analyzed by means of mean and standard deviation. And content analysis For qualitative data, check the triangular data. Analyze data, summarize as important issues, compare and link Conclusions as follows: The results were as follows:

1. The conditions of the public minds of the students who got the student loans on responsibility aspect, the overall and each aspect was at much level ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.33). They were on the responsibility of learning aspect ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= 0.41), and on the responsibility of public benefits aspect ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.45). The lowest mean was on the responsibility of loan expenditure aspect ($\bar{X} = 3.65$, S.D.= 0.36).

2. The guidelines for improving the of the public minds of the students who got the student loans were found as follows: 1) clear regulations, rules and practice of participation in activities, 2) clear mechanism and monitor of participation in activities, 3) the development of activity cards and full cycled information technology system, 4) the activity promotion and support of public mind, 5) the moral promotion and support of giving, 6) the promotion and support of monitoring activity provision, 7) the survey of opinions of activity planning and participation, 8) the promotion of activities by students, themselves, 9) the promotion of free public mind activities, and 10) the promotion of the overall public mind activities according to the attributes of undergraduate students.

Keywords: public minds, students loans

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา “คน” ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ จะส่งผลให้ประเทศก้าวหน้า ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชที่ทรงพระราชทานให้แก่ครู และนักเรียน ศาลาดิลิตดาลัย พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2520 (พระบรมราโชวาทการศึกษา 2552)

“...การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนา ความรู้ ความคิด ความประพฤติทัศนคติ ค่านิยม

และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพการพัฒนาประเทศชาติก็ย่อมทำได้โดยสะดวกราบรื่น ได้ผลที่แน่นอน และรวดเร็ว...” (พระบรมราโชวาทการศึกษา 2552)

จากพระราชดำรัสที่ได้ัญเชิญมา ชี้ให้เห็นว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคม ซึ่งการที่จะพัฒนาคนหรือทรัพยากรมนุษย์ ได้นั้นก็โดยกระบวนการทางการศึกษาเป็นสำคัญ รัฐบาล ได้พิจารณาเห็นถึง

ความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการ
จัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา แก่นักเรียน
นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยได้กู้ยืมเงิน
เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา โดย
เริ่มให้นักเรียน นักศึกษา กู้ยืมได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539
จนถึงปัจจุบันตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2539 (คู่มือ
ผู้ปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, 2539)
พร้อมทั้งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับ
ปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2542 มาตรา 60 (2) กำหนดให้รัฐ
จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียน
ที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ตามความเหมาะสม
และความจำเป็น การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นจาก
กฎหมาย และการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว นำไปสู่การ
เปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงบทบาทของกองทุนเงินให้
กู้ยืมเพื่อการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2542) ซึ่งปัจจุบันมหาวิทยาลัย
ราชภัฏเลย เป็นที่ยอมรับและได้รับการไว้วางใจจาก
นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง บุคคลทั่วไป ยอมรับที่ได้
ตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัย
แห่งอุดมไปด้วยปัญญาดั่งปรัญญา คือ อุดมศึกษาเพื่อการ
พัฒนาท้องถิ่น โดยมีวิสัยทัศน์ ดังนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เลย เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา
ท้องถิ่นสู่สากล (มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2554) และกอง
พัฒนานักศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงาน ที่มุ่งพัฒนานักศึกษา
ให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้วยการ
ปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน ด้านการ
ให้บริการและการพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนเก่ง คนดี มี
คุณธรรม มีคุณภาพ มีคุณค่าและมีทักษะในการดำรงชีวิต
กิจกรรมจิตสาธารณะ บริการและสวัสดิการด้านต่างๆ
รวมทั้งสวัสดิการด้านทุนการศึกษาประเภทต่างๆ รวมทั้ง
จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ด้วยนั้น ผู้ปกครอง

และบุคคลทั่วไปยอมรับในความเป็นมหาวิทยาลัย
ที่สรรสร้างบัณฑิตอย่าง มีคุณภาพออกสู่สังคม
อย่างภาคภูมิใจ จิตสาธารณะของนักศึกษา ซึ่งมีอยู่ใน
ตัวตนของนักศึกษา และการกระตุ้นเตือนนักศึกษาที่ได้รับ
โอกาสในการได้รับทุนการศึกษาประเภท กองทุนเงินให้
กู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้มีความตระหนักมีจิตสาธารณะ
และศึกษาสภาพพร้อมปัญหา ด้านการมีจิตสาธารณะ
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองด้วยการตั้งใจเรียน ด้าน
ความรับผิดชอบต่อตนเองด้านการใช้จ่ายเงินกู้ยืม กยศ.
อย่างรู้ค่า ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองด้านการทำ
คุณประโยชน์ต่อตนเองและสังคม และด้านความ
รับผิดชอบต่อตนเองด้านการเข้าร่วมกิจกรรมจิต
สาธารณะของนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา (กยศ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย อย่างเป็น
ประโยชน์และตรงตามวัตถุประสงค์ของทุนการศึกษานั้นๆ
ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญในเรื่อง แนวทางการ
พัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุน
เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีจิต
สาธารณะของนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา (กยศ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
2. เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะ
ของนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ
การศึกษา (กยศ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัยเป็นวิธีการวิจัยเชิง
ปริมาณ และเชิงคุณภาพในการดำเนินการศึกษา
2. กลุ่มประชากรเชิงปริมาณ จำนวน 3,500 คน
ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลาย
ขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน และการศึกษา

เชิงคุณภาพโดยการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 กลุ่มรวมทั้งหมด 30 คน จัดการสนทนากลุ่มจำนวน 3 ครั้ง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) และประเด็นสนทนากลุ่ม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการประสานงานกับนักศึกษา และกลุ่มเป้าหมาย

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่มทำการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยการนำเอาข้อมูลที่ได้มาจากการประชุมทั้ง 3 กลุ่ม ทำการสรุปเป็นประเด็นสำคัญนำมาเปรียบเทียบแล้วเชื่อมโยงข้อมูลพื้นฐาน และแบบใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีนักศึกษาส่วนใหญ่สังกัดคณะครุศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นชั้นปี 3 มีการรับเงินค่าใช้ครองชีพระหว่างการศึกษา ที่นอกเหนือจากการกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (ค่าครองชีพรายเดือน 2,200 บาทต่อเดือน) ส่วนใหญ่ได้รับเงินเพิ่มเติมละ จำนวน 2,001–3,000 บาท และในขณะที่กำลังศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่มีที่พักอาศัยเป็นบ้านเช่า หรือหอพักเอกชน

1.1 ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองด้วยการตั้งใจเรียนของนักศึกษาโดยรวมและแยกรายด้าน พบว่าโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า นักศึกษาเข้าสอบตรงต่อเวลาอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษาลงทะเบียนเรียนของแต่ละภาค การศึกษาตรงตามปฏิทินที่มหาวิทยาลัยกำหนด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักศึกษาอ่านหนังสือทบทวนบทเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองด้านการใช้จ่ายเงินกู้ยืม กยศ. อย่างรู้ค่า พบว่า โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาใช้จ่ายเงินค่าครองชีพรายเดือนที่ได้รับจาก กยศ. เพื่อใช้จ่ายในความบันเทิง (เที่ยวกลางคืน/ดูหนังในโรงภาพยนตร์) รองลงมาคือนัก ศึกษาใช้จ่ายเงินค่าครองชีพรายเดือนที่ได้รับจาก กยศ. เพื่อความสวยงามเช่น การเสริมสวย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักศึกษาใช้จ่ายเงินค่าครองชีพรายเดือนที่ได้รับจาก กยศ. เพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมกีฬา และนันทนาการ

1.3 ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองด้านการทำคุณประโยชน์ต่อตนเองและสังคม พบว่า นักศึกษาเมื่อใช้บริการศูนย์อาหารเมื่อรับประทานเสร็จ เก็บภาชนะใส่อาหาร ไปวางไว้ในที่รองรับจัดเก็บ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษาทิ้งขยะลงถังถึงขยะทุกครั้ง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักศึกษาเคารพตามกฎจราจร ไม่ย้อนศร เมื่อขับขีรถจักรยานยนต์

1.4 ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองด้านการเข้าร่วมกิจกรรมจิตสาธารณะ พบว่า อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางสาขาจัดทุกครั้ง รองลงมาคือนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมจิตสาธารณะโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักศึกษาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังทรัพย์

2. การศึกษาปัญหาการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

2.1 การตั้งใจเรียนพบว่า นักศึกษาอ่านหนังสือ ทบทวนบทเรียนอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ นักศึกษาทำงานส่งอาจารย์ตามที่ได้รับมอบหมาย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักศึกษาสร้างปัญหาให้เป็นภาระของพ่อแม่และคนอื่น

2.2 ด้านการใช้จ่ายเงินกู้ยืม กยศ.อย่างรู้ค่า พบว่า นักศึกษาใช้จ่ายเงินค่าครองชีพรายเดือนๆ ละ 2,200 บาท ตามที่กู้ยืม กยศ.เพียงพอต่อค่าครองชีพรายเดือน รองลงมา คือ นักศึกษาหารายได้พิเศษนอกเวลาเรียนในระหว่างศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักศึกษาใช้จ่ายเงินค่าครองชีพรายเดือนที่ได้รับจาก กยศ. เพื่อใช้จ่ายในความบันเทิง (เที่ยวกลางคืน/ดูหนังในโรงภาพยนตร์)

2.3 ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองด้านการทำคุณประโยชน์ต่อตนเองและสังคม พบว่า นักศึกษาเคารพตามกฎจราจร สวมใส่หมวกนิรภัยทุกครั้งเมื่อขับที่รถจักรยานยนต์ อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ นักศึกษาพบเห็นเศษขยะทิ้งไม่เป็นที่ นักศึกษาจะเก็บไปทิ้งทุกครั้งอยู่ในระดับปานกลาง และนักศึกษาก็จะให้ความช่วยเหลือหรือคำแนะนำผู้อื่นทุกครั้ง เมื่อในยามที่เพื่อนไม่สบายใจหรือต้องการความช่วยเหลือ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักศึกษาเมื่อใช้บริการศูนย์อาหารเมื่อรับประทานเสร็จเก็บภาชนะใส่อาหาร ไปวางไว้ในที่รองรับจัดเก็บ

2.4 ปัญหาการมีจิตสาธารณะด้านความรับผิดชอบต่อตนเองด้านการเข้าร่วมกิจกรรมจิตสาธารณะ พบว่า อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม การบริจาคโลหิต อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ เมื่อมีโอกาส นักศึกษาอยากจะเป็นผู้นำในการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักศึกษามีความเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น

3. การค้นหาแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) สรุปได้ ดังนี้

จากผลการวิเคราะห์การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) พบว่า 1) การที่นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากได้บัตริกิจกรรม หรือได้ชั่วโมงกิจกรรม เก็บสะสมชั่วโมงกิจกรรมเพื่อเตรียมตัวยื่นขอกู้ยืมเงินในภาคเรียนถัดไป และต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมนั้น 2) แนวทางการส่งเสริมและการพัฒนากิจกรรมจิตสาธารณะสามารถสรุปผลได้ดังนี้ (1) การพัฒนาบัตริกิจกรรม เป็นบัตริอิเล็กทรอนิกส์ (2) การพัฒนาระบบสารสนเทศที่รองรับการเชื่อมต่อกับระบบงานทุน (เก็บสะสมชั่วโมงกิจกรรม) (3) การกำหนดกรอบอัตราส่วนของกิจกรรม เพื่อลงสู่การปฏิบัติของนักศึกษา ได้อย่างเป็นระบบ เช่น กิจกรรมบังคับ กิจกรรมมหาวิทยาลัย ร้อยละ 40 กิจกรรมบังคับ กิจกรรมของคณะ ร้อยละ 10 กิจกรรมบังคับ กิจกรรมของหลักสูตร/สาขา ร้อยละ 40 และกิจกรรมอิสระกิจกรรมอื่นๆ ร้อยละ 10 เป็นต้น (4) มีระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติในการเข้าร่วมกิจกรรม อย่างชัดเจน เช่น ไม่มีสิ่งเสพติดในการปฏิบัติกิจกรรม จัดทำประกันชีวิตให้นักศึกษาก่อนการไปทำกิจกรรมนอกสถานที่ทำกิจกรรมที่ไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชนการทำกิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนด (5) จัดให้มีผู้รับผิดชอบกิจกรรมอย่างเป็นทางการ เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการในการรับชอบกิจกรรมนั้นๆ (6) จัดทำโครงการสิ่งสนับสนุนการจัดกิจกรรมอิสระแก่นักศึกษาที่มีจิตอาสา เช่น ไม่กวาด จอบ เสียม ถังน้ำ น้ำยาทำความสะอาด (7) มีการสำรวจความคิดเห็น ความสนใจของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทุกปี (8) จัดทำแผนปฏิบัติการ ในการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องในการทำกิจกรรม (9) จัดให้มีสถานที่และมีผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดกิจกรรมต่อนักศึกษา

อภิปรายผล

1. สภาพการณ์มีจิตสาธารณะ ของนักศึกษา ผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

สภาพการณ์มีจิตสาธารณะ นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตัวเองด้านการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่า โดยพื้นฐานของนักศึกษาที่ได้รับทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้ที่ขาดแคลน ทุนทรัพย์ เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยเรื่องคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงินจะต้องมีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด และนักศึกษามีการรับผิดชอบต่อตัวเองด้านทำคุณประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม ซึ่งในส่วนนี้สอดคล้องกับนโยบายของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คุณสมบัติผู้ขอกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติ จะต้องเป็นผู้ที่ทำประโยชน์ต่อสังคมหรือสาธารณะ นั้น นักศึกษาจะต้องใช้จ่ายเงินให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอย่างเคร่งครัดและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งขณะเดียวกันในการรับผิดชอบต่อตัวเองด้านการใช้จ่ายเงินกองทุน กยศ. นั้น สอดคล้องกับ กรรยา พรรณนา (2559) จิตสาธารณะ... สร้างได้ง่ายนิดเดียว โดยมีแนวคิดการพัฒนาจิตสาธารณะตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่มีแนวคิดหลักสำคัญทางสายกลางความพอเพียงประกอบด้วยความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี การมีความรู้ และการมีคุณธรรม การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก็คือการปฏิบัติตนอย่างผู้มีจิตสาธารณะอย่างแท้จริง

2. ปัญหาการมีจิตสาธารณะ ของนักศึกษา ผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

นักศึกษามีการรับผิดชอบต่อตัวเองด้านการใช้จ่ายเงินกองทุน กยศ. ซึ่งนักศึกษามีปัญหาต่อตนเอง สภาพการณ์มีจิตสาธารณะ โดยความรับผิดชอบต่อตัวเองด้านการใช้จ่ายเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษานั้น อาจเป็นเพราะสภาวะสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปมากทำให้การพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมนี้เป็นแนวคิดของ แบนดูรา (Bandura 1977: อ้างถึงใน ภัทรธิดา ผลงาม, 2544) ซึ่งมีความเชื่อว่าพฤติกรรมมนุษย์ นอกเหนือจากปฏิกิริยาสะท้อนเบื้องต้นแล้ว เกิดจากการเรียนรู้ทั้งสิ้น และการเรียนรู้พฤติกรรมใหม่เหล่านั้นสามารถเรียนรู้ได้โดยประสบการณ์ตรงหรือไม่ก็โดยการสังเกต องค์ประกอบทางชีววิทยามีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้โดยพฤติกรรม นั่นก็คือองค์ประกอบในตัวบุคคลมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้พฤติกรรม ในการอธิบายกระบวนการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ รองลงมา คือ นักศึกษามีการรับผิดชอบต่อตัวเองด้านทำคุณประโยชน์ต่อตนเองและสังคม อยู่ในระดับน้อย จากการศึกษาข้อมูลผลการวิจัยนั้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนี้ (อ้างถึงใน รุ่งทิภา วงษ์สี้ออำนาจ, 2557) เน้นการพัฒนากระบวนการภายในคือ จิตใจแนวคิดนี้เกิดขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 1960 และเริ่มเด่นชัดขึ้นในปลายศตวรรษที่ 1960 จนถึงต้นศตวรรษที่ 1970 ทฤษฎีนี้มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ สิ่งที่แตกต่างกันแนวคิดเดิม คือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางปัญญา และจะเน้นที่การปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนพฤติกรรมโดยตรง นักปรับพฤติกรรมมีความเชื่อว่า กิจกรรมทางปัญญาส่งผลต่อพฤติกรรม กิจกรรมทางปัญญาจัดให้มีขึ้นได้และเปลี่ยนแปลงได้ และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป อาจจะเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางปัญญา แนวคิดนี้สอดคล้องกับหลักศาสนา โดยเฉพาะพระพุทธศาสนา ซึ่งมีคำสอนที่สามารถนำมาใช้นำมาใช้สำหรับการพัฒนา

จิตสาธารณะได้ เช่นมูลนิธิอานันทมหิดล 4 เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินกิจกรรมจิตอาสา จิตสาธารณะและมาเครือข่ายทั่วโลก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือนักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตัวเองด้านการเรียนอยู่ในระดับน้อยนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแรงจูงใจในการศึกษาหาความรู้ ประกอบกับการแสวงหาแหล่งความรู้การเอาตัวรอดจากการเรียนรู้การช่วยเหลือตนเอง โดยการศึกษาหาความรู้นั่นเอง

3. แนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

นักศึกษาที่มีปัญหาต่อสภาพการมีจิตสาธารณะในความรับผิดชอบด้านการใช้จ่ายเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ควรกำหนดให้มีการรณรงค์การใช้จ่ายเงินทุนให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือควรมีการประชุมสัมพันธิ์ให้นักศึกษาเข้ารับการปรึกษาเรื่องการใช้จ่ายเงินทุนการศึกษาอย่างถูกต้อง หรือจัดให้มีการอบรมการใช้จ่ายเงินทุนการศึกษาอย่างรู้ค่า และการค้นหาแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ควรมีระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติในการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างชัดเจนเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนมาตรการต่างๆ ให้สอดคล้องกัน ควรมีระบบกลไกการตรวจสอบการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างชัดเจนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการเข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งควรมีการพัฒนาบัตรกิจกรรม เป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีโปรแกรมกิจกรรมรองรับ และพัฒนาระบบสารสนเทศที่รองรับการเชื่อมต่อกับระบบงานทุนการศึกษาและระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยอย่างครบวงจร เพื่อสามารถสืบค้นและง่ายต่อการตรวจสอบการจัดระบบงาน รวมไปถึงการวางแผนงาน หรือการจัดทำแผนปฏิบัติงาน ในการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้อง

ในการทำกิจกรรมตามโครงการต่างๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัย ควรมีกิจกรรมส่งเสริมการยกย่องสรรเสริญ ประกาศเกียรติคุณ การสร้างแรงจูงใจ มติการให้รางวัลสนับสนุนการทำดีมีจิตสาธารณะการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติในโอกาสต่างๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ สอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation theories) ที่พยายามจะอธิบายเหตุ (Causes) และผล (Effect) ของแรงจูงใจ โดยพยายามจะอธิบายว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้เกิดแรงจูงใจ และแรงจูงใจทำให้เกิดผลอะไรขึ้นบ้างควรมีทางการส่งเสริมและพัฒนาที่มีคุณค่าทางจิตใจ ตระหนักถึงการให้มากกว่าการรับ ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับการสนับสนุนให้คำปรึกษา คำแนะนำในการดำเนินการจัดกิจกรรมทุกๆ ด้าน โดยจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ และที่รับผิดชอบกิจกรรมอย่างเป็นทางการ เพื่อนักศึกษาจะได้ปรึกษาในไม่ว่าเรื่องการวางแผนการใช้จ่ายเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ควรมีการสำรวจความคิดเห็นในเรื่องการจัดกิจกรรมการวางแผนการทำกิจกรรมหรือการเข้าร่วมกิจกรรมรวมทั้งเรื่องการทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมด้วยตนเอง โดยการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ และถนัดที่เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากที่สุด ควรมีกิจกรรมส่งเสริมจิตสาธารณะด้วยความอิสระ ให้นักศึกษาคิดโครงการเอง ลงมือปฏิบัติทำกันเองภายใต้เงื่อนไขที่ทางมหาวิทยาลัยกำหนด และควรมีกิจกรรมส่งเสริมกิจกรรมจิตสาธารณะให้ครอบคลุมครบในทุกๆ ด้านตามคุณสมบัติบัณฑิตที่พึงประสงค์ เช่น ด้านบำเพ็ญประโยชน์รักษาสีน้ำเงินสิ่งแวดล้อม บริการต่างๆ ให้กับชุมชนและสังคมเช่นการถ่ายทอดทักษะอาชีพ งานช่าง ฯลฯ ด้านวิชาการ เช่น การบริการวิชาการต่างๆ ด้านเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านส่งเสริมสุขภาพกีฬาและนันทนาการ เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

สรุปการมีจิตสาธารณะ ของนักศึกษาผู้กู้ยืมเงิน จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ด้านการเรียนพบว่า นักศึกษาที่ได้รับทุนเงินให้กู้ยืมได้นำไปเป็นทุนทรัพย์เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และ ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา

ด้านการใช้จ่ายเงินกองทุน พบว่า มีปัญหาต่อตนเองสภาพการมีจิตสาธารณะ โดยความรับผิดชอบด้านการใช้จ่ายเงินนั้น อาจเป็นเพราะสภาวะสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปมากทำให้การพฤติกรรมการใช้เงินของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไป

แนวทางการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา ผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษานั้นนักศึกษาจะต้องใช้จ่ายเงินให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอย่างเคร่งครัดและเกิดประโยชน์สูงสุดและรับผิดชอบต่อตนเองด้านการใช้จ่ายเงินกองทุน กยศ. และแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักศึกษานั้นเลย ควรกำหนดให้มีการรณรงค์ การประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาเข้ารับการปรึกษาเรื่องการใช้จ่ายเงิน ทุนการศึกษาควรมีกิจกรรมส่งเสริมการยกย่องสรรเสริญ ประกาศเกียรติคุณ การสร้างแรงจูงใจ มติการให้รางวัล สนับสนุนการทำดีมีจิตสาธารณะการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติในโอกาสต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรให้ความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมจิตสาธารณะมากขึ้น
2. ผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมควรสำรวจและวางแผนปฏิทินการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาได้เตรียมตัวในการเข้าร่วมกิจกรรม
3. ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมแต่เนิ่นๆ อย่างทั่วถึง และควรมีการตรวจสอบการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเป็นระบบ

4. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ควรมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุน และการเสริมแรง สำหรับนักศึกษาผู้มีจิตสาธารณะอย่างเป็นระบบ

5. ควรจัดอบรม การปลูกจิตสำนึกการเข้าร่วมกิจกรรมจิตสาธารณะ เพื่อสังคมที่ยั่งยืน

6. จัดอบรม เพื่อสร้างความตระหนักในการได้รับเงินทุนการศึกษา โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นสำคัญ

7. จัดประชุม ปฐมนิเทศนักศึกษาผู้กู้ยืมเงิน จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) พร้อมผู้ปกครอง ผู้ค้ำประกัน และผู้แทนโดยชอบธรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษา ปัจจัยและตัวแปรใหม่ๆ ที่อาจจะนำไปสู่ข้อค้นพบที่สามารถพรรณนาถึงพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเที่ยงตรง ครอบคลุม ซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ และวางแผนสู่การปฏิบัติเกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้

2. ควรมีการศึกษาแบบการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิตอาสา จิตสาธารณะ ของนักศึกษามหาวิทยาลัย เพื่อให้ครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัย และชุมชน

เอกสารอ้างอิง

กรรยา พรณนา. (2559). จิตสาธารณะสร้างได้ง่ายนิดเดียว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คู่มือผู้ปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ การศึกษา. (2539, 5 กุมภาพันธ์). สถิติการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในส่วนความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่หนึ่งตั้งแต่ปีการศึกษา 2539-2550. สืบค้นจาก http://www.moe.go.th/money_edu/link3.htm.

พระบรมราชโองการการศึกษา. (2552). ประยุทธ์แนวพระราชดำรัสด้านการศึกษาและการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ: ชัดเชด มีเดีย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542, 5 กุมภาพันธ์).
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง
แก้ไข พ.ศ. 2542 19 สิงหาคม 2542. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116. สืบค้นจาก <http://www.kan1.go.th/aa004.pdf>.

ภัทรธิดา ผลงาม. (2544). *ความพึงพอใจและความต้องการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันราชภัฏเลย*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. (2554). *การกู้ยืมเงิน (กรอ.) งานประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

รุ่งทิพา วงศ์ลืออำนาจ. (2557). *การส่งเสริมจิตอาสาชุมชนแก่นักเรียนโรงเรียนอนุบาลเลย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.

Bandura. A.B. (1977). *Social Learning Theory*. New Jersey: Prentice –Hall.